

12. Qui statim Nicānozem præpositum elephantorum ducem misit in Iudæam:

13. datis mandatis ut ipsum quidem Iudam caperet: eos vero, qui cum illo erant, dispergeret, & constitueret Alcimum maximi templi summum sacerdotem.

14. Tunc gentes, quæ de Iudæa fugerant Iudam, gregatim se Nicānori miscebant, miserias, & clades Iudæorum profperitates rerum suarum existimantes.

15. Audito itaque Iudæi Nicānoris adventu, & conventu nationum, conspersi terrâ rogabant eum, qui populum suum constituit, ut in æternum custodiret, quique suam portionem signis evidentibus protegit.

16. Imperante autem duce, statim inde moverunt, conveneruntque ad castellum Dessau.

17. Simon vero frater Iudæ commiserat cum Nicānore: sed conterritus est repentino adventu adversariorum.

18. Nicānor tamen, audiens virtutem comitum Iudæ, & animi magnitudinem, quam pro patriæ certaminibus habebant, sanguine iudicium facere metuebat.

19. Quam ob rem præmisit Posidonium, & Theodotium, & Matthiam, ut darent dextras atque acciperent.

20. Et cum diu de his consilium ageretur, & ipse dux ad multitudinem retulisset, omnium una fuit sententia amicitias annuere.

21. Itaque diem constituerunt, qua secretò inter se agerent: & singulis sellæ prolatae sunt, & positæ.

22. Præcepit autem Iudas armatos esse locis opportunis, ne forte ab hostibus repente mali aliquid oriretur: & congruum colloquium fecerunt.

23. Morabatur autem Nicānor Ierosolymis, nihilque iniquè agebat, gregesque turbarum, quæ congregatæ fuerant, dimisit.

24. Habebat autem Iudam semper charum ex animo, & erat viro inclinatus.

25. Rogavitque eum ducere uxorem, filiosque procreare. Nuptias fecit: quietè egit, communiterque vivebant.

26. Alcimus autem, videns charitatem illorum adinvicem, & conventiones, venit ad Demetrium, & dicebat, Nicānozem rebus alienis assentire, Iudamque regni insidiatorem successorem sibi destinasse.

27. Itaque rex exasperatus, & pessimis huius criminationibus irritatus, scripsit

Nicānori, dicens, graviter quidem se ferre de amicitia conventionem, iubere tamen Machabæum citius vincum mittere Antiochiam.

28. Quibus cognitis, Nicānor consternabatur, & graviter ferebat, si ea, quæ convenerant, irrita faceret, nihil læsus à viro.

29. sed, quia regi resistere non poterat, opportunitatem observabat, quæ præceptum perficeret.

30. At Machabæus, videns secum austerius agere Nicānozem, & consuetum occursum ferocius exhibentem, intelligens non ex bono esse austeritatem istam, paucis suorum congregatis, occultavit se à Nicānore.

31. Quod cum ille cognovit fortiter se à viro præventum, venit ad maximum & sanctissimum templum: & sacerdotibus solitas hostias offerentibus, iussit sibi tradiri virum.

32. quibus cum iuramento dicentibus nescire se ubi esset qui quærebatur, extendens manum ad templum,

33. iuravit, dicens: Nisi Iudam mihi vincum tradideritis, istud Dei fanum in planitiem deducam, & altare effodiam, & templum hoc Libero patri consecrabo.

34. Et his dictis abiit. Sacerdotes autem protendentes manus in cælum, invocabant eum, qui semper propugnator esset gentis ipsorum, hæc dicentes:

35. Tu Domine univerforum, qui nullius indiges, voluisti templum habitationis tuæ fieri in nobis.

36. Et nunc sancte sanctorum omnium Domine, conserva in æternum impollutam domum istam, quæ nuper mundata est.

37. Razias autem quidam de senioribus ab Ierosolymis delatus est Nicānori, vir amator civitatis, & bene audiens: qui pro affectu pater Iudæorum appellabatur.

38. Hic multis temporibus continentia propositum tenuit in Iudaismo, corpusque & animam tradere contentus pro perseverantia.

39. Volens autem Nicānor manifestare odium, quod habebat in Iudæos, misit milites quingentos, ut eum comprehenderent.

40. putabat enim, si illum decepisset, se cladem Iudæis maximam illaturum.

41. Turbis autem irruere in domum eius, & ianuam disrumpere, atque ignem admovere cupientibus, cum iam comprehenderetur, gladio se petiit;

42. éli-

42. eligens nobiliter mori potius, quam subditus fieri peccatoribus, & contra natales suos indignis iniuriis agi.

43. Sed, cum per festinationem non certo ictu plagam dedisset, & turbæ intra ostia irrumperent, recurrens audacter ad murum, præcipitavit semetipsum viriliter in turbas:

44. quibus velociter locum dantibus casui eius, venit per mediam cervicem:

45. & cum adhuc spiraret, accensus animo, surrexit: & cum sanguis eius magno fluxu deflueret, & gravissimis vulneribus esset faucis, cursu turbam pertransiit:

46. & stans supra quandam petram præruptam, & iam exanguis effectus, complexus intestina sua, utrisque manibus proiecit super turbas, invocans dominatorem vitæ ac spiritus, ut hæc illi iterum redderet: atque ita vitâ defunctus est.

CAPUT XV.

Iudas suos contra Nicānozem Dei potentiam contemnentem roborat, tum exhortatione, tum nocturna apparitionis manifestatione de viso Ieremia pro populo Israël orante; qui in Deum spem habentes ingentem profestunt exercitum, amputatis capite & manu Nicānoris, qua Ierosolymis in memoriam divina protectionis suspensa sunt, lingua eius blasphema avibus particulatim tradita, eoque die in annuam solemnitatem instituto.

1. Mach. 7.
26.
Anno M.
3843.
Ant. Chr.
161.

1. Nicānor autem, ut cõperit Iudam esse in locis Samariæ, cogitavit cum omni impetu die sabbati committere bellum.

2. Iudæis verò, qui illum per necessitatem sequebantur, dicentibus: Ne ita ferociter, & barbarè feceris, sed honorem tribue diei sanctificationis, & honora eum, qui universa conspicit:

3. ille infelix interrogavit, si est potens in cælo, qui imperavit agi diem sabbatorum.

4. Et respondentibus illis, Est Dominus vivus ipse in cælo potens, qui iussit agi septimam diem.

5. At ille ait: Et ego potens sum super terram, qui impero sumi arma, & negotia regis impleri. Tamen non obtinuit ut consilium perficeret.

6. Et Nicānor quidem cum summa superbia erectus, cogitaverat commune trophæum statueret de Iuda.

7. Machabæus autem semper confidebat cum omni spe auxilium sibi à Deo affuturum.

8. & hortabatur suos ne formidarent ad adventum nationum, sed in mente haberent adiutoria sibi facta de cælo, & nunc sperarent ab Omnipotente sibi affuturam victoriam.

9. Et allocutus eos de lege, & prophetis, admonens etiam certamina, quæ fecerant prius, promptiores constituit eos.

10. & ita animis eorum erectis simul ostendebat Gentium fallaciam, & iuramentorum prævaricationem.

11. Singulos autem illorum armavit, non clypei, & hastæ munitione, sed sermonibus optimis, & exhortationibus, exposto digno fide somnio, per quod univerfos lætificavit.

12. Erat autem huiuscemodi visus: Oniam, * qui fuerat summus sacerdos, virum bonum & benignum, verecundum visu, modestum moribus, & eloquio decorum, & qui à puero in virtutibus exercitatus sit, manus protendentem, orare pro omni populo Iudæorum:

13. Post hoc apparuisse & alium virum ætate, & gloriâ mirabilem, & magni decoris habitudine circa illum:

14. Respondentem verò Oniam dixisse: Hic est fratrum amator, & populi Israël: hic est, qui multum orat pro populo, & universa sancta civitate, Ieremias propheta Dei.

15. Extendisse autem Ieremiam dextram, & dedisse Iudæ gladium aureum, dicentem:

16. Accipe sanctum gladium munus à Deo, in quo dejicies adversarios populi mei Israël.

17. Exhortati itaque Iudæ sermonibus bonis valdè, de quibus extolli posset impetus, & animi iuvenum confortari, statuerunt dimicare & confingere fortiter: ut virtus de negotiis iudicaret, eò quòd civitas sancta, & templum periclitarentur.

18. Erat enim pro uxoribus, & filiis, itemque pro fratribus, & cognatis minor sollicitudo: maximus verò & primus pro sanctitate timor erat templi.

19. sed & eos, qui in civitate erant, non minima sollicitudo habebat pro his, qui congressuri erant.

20. Et, cum iam omnes sperarent iudicium futurum, hostesque adessent, atque exercitus esset ordinatus, bestia, equitesque opportuno in loco compositi,

21. con-

* Eius nominis tertium simonis 2. filium, de quo Iosaph. lib. 12. cap. 4. & 5. Et hic sup. cap. 3.

21. considerans Machabæus adventum multitudinis, & apparatus varium armorum, & ferocitatem bestiarum, extendens manus in cælum, prodigia facientem Dominum invocavit, qui non secundum armorum potentiam, sed prout ipsi placet, dat dignis victoriam.

22. Dixit autem invocans hoc modo:

* *Supr.* 8.
19.

Tu Domine, qui misisti angelum tuum sub Ezechia rege Iuda, & interfecisti de castris Sennacherib centum octogintaquinque millia:

23. & nunc dominator cælorum mitte angelum tuum bonum ante nos in timore, & tremore magnitudinis brachij tui,

24. ut metuant qui cum blasphemia veniunt adversus sanctum populum tuum. Et hic quidem ita peroravit.

25. Nicânor autem, & qui cum ipso erant, cum tubis & canticis admovebant.

26. Iudas verò, & qui cum eo erant, invocato Deo, per orationes congressi sunt:

27. manu quidem pugnant, sed Dominum cordibus orantes, prostraverunt non minus trigintaquinque millia, præsentia Dei magnificè delectati.

28. Cùmque cessassent, & cum gaudio redirent, cognoverunt Nicânorem ruisse cum armis suis.

29. Facto itaque clamore, & perturbatione excitatâ, patriâ voce omnipotentem Dominum benedicebant.

30. Præcepit autem Iudas, qui per omnia corpore & animo mori pro civibus paratus erat, caput Nicânoris, & manum

cum humero abscissam, Ierosolymam perferri.

31. Quò cum pervenisset, convocatis contribulibus, & sacerdotibus ad altare, accersit & eos, qui in arce erant.

32. Et ostenso capite Nicânoris, & manu nefariâ, quam extendens contra domum sanctam omnipotentis Dei, magnificè gloriatus est.

33. Linguam etiam impij Nicânoris præcisam iussit particulatim avibus dari: manum autem dementis contra templum suspendi.

34. Omnes igitur cæli benedixerunt Dominum, dicentes: Benedictus, qui locum suum incontaminatum servavit.

35. Suspendit autem Nicânoris caput in summa arce, ut evidens esset, & manifestum signum auxilij Dei.

36. Itaque omnes communi consilio decreverunt nullo modo diem istum absque celebritate præterire:

37. habere autem celebritatem tertiadecimâ die mensis Adar, quod dicitur voce Syriacâ, pridie Mardochei diei.

38. Igitur his erga Nicânorem gestis, & ex illis temporibus ab Hebræis civitate possessâ, ego quoque in his faciam finem sermonis.

39. Et si quidem benè, & ut historiæ cõpetit, hoc & ipse velim: sin autem minus dignè, concedendum est mihi.

40. Sicut enim vinum semper bibere, aut semper aquam, contrarium est: alterius autem uti, delectabile: ita legentibus si semper exactus sit sermo, non erit gratus. Hic ergo erit consummatus.

SANCTUM JESU CHRISTI EVANGELIUM SECUNDUM MATTHÆUM.

*V*eteri Testamento Novum successit, id est, umbra lux, imagini corpus, figura veritas. Hoc, ut ait Augustinus, inter omnes divinas auctoritates merito excellit, quòd in eo reddita & completa confirmantur, quæ Lex & Prophetæ prænuñciarant. Nam cùm illa advenisset toties Prophetis notata temporis plenitudo, quo caput serpentis à semine mulieris erat conterendum, misit Deus in terram Unigenitum suum factum ex muliere Beatâ Virgine Mariâ, de qua natus est anno Iul. 41. imperantis Augusti à cade Casaris 40. Periodi Iulianæ 4709. Mundi 4000. ante æram vulgarem 4. Deus & homo JESUS CHRISTUS, cùm in illo veri Salomonis adventu mundus altâ compositus pace quiesceret. Baptizatus à Ioanne Baptista, anno ætatis 34. in eunte, munus suum auspicatus est; eoque per tres annos ac menses aliquot functus, benefaciens, mortuos suscitans, omnem sanans languorem, hominèsq; Evangelica vita præceptis erudiens, tandem anno Imperij Tiberij 19. cùm ipse 37. ætatis attigisset, sub Pontio Pilato Præside, pro nostra ac totius mundi Salute, quarto ministerij sui Paschate, immolatus est, ac die tertiâ à mortuis resurrexit, & post 40. in cælum ascendit, ubi Patris dextera æternùm assidet.

Illius facta dictaque, cùm nihil ipse de se scripsisset, divino consilio, ad Ecclesiæ solatium & institutionem, quatuor Discipuli litteris mandavere, quorum MATTHÆUS, & JOANNES, rem ut viderant narrarunt; alii duo MARCUS, & LUCAS, ut ex oculatis testibus acceperant. Quòd divinâ providentiâ, inquit Augustinus, per Spiritum sanctum procuratum est: ne putaretur quòd attinet ad percipiendum & prædicandum Evangelium, interesse aliquid: utrùm illi annuncient qui eundem Dominum hîc in carne apparentem secuti sint, an hi qui ex illis fideliter comperta crediderunt.

MATTHÆUS autem primus omnium scripsit Evangelium, teste Hieronymo, Irenæo, Athanasio, & aliis: idque Hierosolymis, ac sermone Hebræo, vel Syriaco potius, quo tunc utebantur Iudæi, ob horum nempe vel maximè causam scripsit, qui in Iesum crediderant ex Iudæis, inquit Hieronymus, & nequaquam legis umbrâ secedente, Evangelij veritatem servabant. Quòd fecisse putatur rogatu Discipulorum, & iussu aliorum Apostolorum. Exemplar illius, Hebræicis conscriptum litteris, secum apud Indos detulit sanctus Bartholomæus Apostolus, ut docet Hieronymus, quòd ibi ad Commodi Imperatoris tempora servatum esse notat Eusebius. In Græciam detulerat quoque S. Barnabas, cum cuius corpore repertum esse sub Zenone Imperatore refert auctor eius vita. Illud quoque pro concionibus exposuisse Hierosolymitanis S. Iacobum fratrem Domini scribit Athanasius. Nunc tamen illud Evangelium eâ quâ scriptum est linguâ non extat. Nam illud Hebræum à Munstero editum, prorsus spurium, & Syriacum quòd circumfertur longè Matthæi sæculo recentius est. Sed illud verus Nazareorum, quòd tum in Bibliotheca Casariensi, tum Beronæ & alibi asservatum fuisse ad sua tempora scribit Hieronymus, prorsus ex ipso Matthæi codice fluxisse, nonnullis tamen mutatis, credibile est. Quòd ipsum ut rectè indicavit Gelazius ab Ebione maculatum ac depravatum est. Sicut autem Marcus adiutus videtur Matthæi Hebræo, cùm scriberet Evangelium, ita Marci Græco usus, qui fuit Matthæi Græcus interpres. Scripsit autem Mattheus circa annum 6. à passione, ut in Appendice Chronologico annotavimus.

Lib. de
Conf.
Evang.
c. 1.

Vid. Chro-
nologiam
nostram.

Lib. 1.
de Conf.
Evang.
c. 1.